

Wspólne stanowisko

organizacji pozarządowych z Europy Środkowej i Wschodniej dotyczące wdrożenia Porozumienia Paryskiego

4 listopada 2016 roku

My, organizacje pozarządowe z Europy Środkowej i Wschodniej oraz z innych krajów sygnatariuszy Porozumienia Paryskiego, przyjmujemy z zadowoleniem jego wejście w życie i wzywamy europejskich przywódców do podjęcia wszelkich działań niezbędnych w celu wdrożenia tej historycznej umowy.

Wdrożenie porozumienia klimatycznego, które wchodzi w życie 4 listopada, mającego na celu ograniczenie wzrostu średniej światowej temperatury do 1,5 stopnia Celsjusza powinno być priorytetem dla Europy w najbliższych miesiącach, tak by zagwarantować przekucie globalnych zobowiązań w efektywne działania krajów-sygnatariuszy.

Państwa Europy Środkowej i Wschodniej są narażone na skutki zmian klimatu i stoją w obliczu wyzwania polegającego na osiągnięciu jak największych korzyści z transformacji do gospodarki niskoemisyjnej. Polityki Unii Europejskiej, o ile zostaną odpowiednio zaprojektowane, mogą stanowić ważne narzędzia do przeprowadzenia potrzebnej zmiany społecznej. Mogą także służyć maksymalizacji korzyści wynikających z transformacji, takich jak czystsze powietrze, ochrona i odtworzenie lasów, ograniczenie ubóstwa energetycznego, nowe miejsca pracy i rozwój miast bardziej przyjaznych mieszkańcom. Trwająca reforma unijnej polityki klimatycznej stanowi wyjątkową okazję na zwiększenie szans na osiągnięcie powyższych celów.

Główne narzędzia polityki klimatycznej UE: Europejski System Handlu Emisjami (ETS), rozporządzenie ws. wspólnego wysiłku redukcyjnego (ESR) oraz rozporządzenie regulujące wkład sektorów użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa (LULUCF) - muszą zostać dostosowane do celów określonych Porozumieniem Paryskim oraz zapewnić państwom Europy Środkowej i Wschodniej niezbędne narzędzia oraz środki do przeprowadzenia transformacji niskoemisyjnej. Przede wszystkim należy w ramach rewizji polityki klimatycznej podnieść wewnętrzny unijny cel redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 roku do 55%.

W szczególności, wzywamy by:

Unijny system handlu emisjami (EU ETS):

- spowodował, by ceny uprawnień do emisji CO₂ osiągnęły poziom na tyle wysoki, by zachęcił on do szybkiego i całkowitego odejścia od paliw kopalnych w Europie;
- zapewniał krajom członkowskim wsparcie dla transformacji gospodarek opartych na paliwach kopalnych w kierunku takich, które będą oparte na wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii i wysokiej efektywności energetycznej;

ZCELSIUS.

- wykluczył inwestycje wspierające rozwój obecnych i nowych źródeł energii opartych o paliwa kopalne i technologie jądrowe lub przyczyniające się do zwiększania zależności od importu paliw, zgodnie z unijnym zobowiązaniem do odejścia od paliw kopalnych oraz szkodliwych dla środowiska subsydiów do roku 2020, np. poprzez ustanowienie rygorystycznych kryteriów inwestycyjnych dla Funduszu Modernizacyjnego oraz Artykułu 10c, na gruncie którego państwa członkowskie mogą się ubiegać o bezpłatne uprawnienia do emisji.

Wspólny Wysiętek Redukcyjny (ESR):

- zachęcał do szybkiej transformacji niskoemisyjnej we wszystkich sektorach objętych systemem, nie tylko do roku 2030, ale również później, zgodnie z długookresowym celem redukcji gazów cieplarnianych o minimum 95% do roku 2050;
- ustanowił jako punkt wyjścia rzeczywisty poziom emisji z roku 2021, określając go np. na podstawie faktycznych postępów osiągniętych w obszarach transportu, dostaw ciepła systemowego, budownictwa, rolnictwa i gospodarki odpadami do roku 2020;
- zlikwidował luki w systemie, które hamują działania na rzecz ochrony klimatu w sektorach nieobjętych systemem ETS, przy jednoczesnym wzmocnieniu wewnątrzunijnej elastyczności, aby zapewnić mniej zamożnym krajom środki na sfinansowanie niezbędnych inwestycji;
- wzmocniał efekt synergii pomiędzy regulacjami Unii Europejskiej dotyczącymi klimatu, energii i polityk sektorowych, dotyczących np. gospodarki o obiegu zamkniętym, zrównoważonego transportu czy poprawy efektywności energetycznej.

Zasady rozliczania emisji CO₂ z sektora użytkowania gruntów i leśnictwa (LULUCF):

- motywował państwa członkowskie do intensyfikacji wysiłków na rzecz pochłaniania CO₂, by umieścić UE na ścieżce do ograniczenia wzrostu światowej temperatury do 1,5 stopnia;
- sprzyjał zrównoważonemu zarządzaniu gruntami i lasami, celem zahamowania dalszej utraty bioróżnorodności;
- gwarantował podjęcie w ramach UE dodatkowych działań zwiększających pochłanianie CO₂, uzupełniających ograniczanie emisji w innych sektorach.

Lista organizacji-sygnatariuszy stanowiska (w kolejności alfabetycznej):

Organizacje sieciowe:

- **CAN Europe** - organizacja zrzeszająca ponad 130 organizacji ekologicznych z ponad 30 krajów
- **CEE Bankwatch Network** - sieć 16 organizacji ekologicznych z Europy Środkowej i Wschodniej
- **Transport and Environment** - sieć 50 organizacji z różnych krajów Europy
- **Zero Waste Europe** - reprezentująca ponad 20 organizacji ekologicznych z różnych krajów Europy
- **Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć** - organizacja zrzeszająca 11 organizacji ekologicznych z największych miast Polski

Pozostałe organizacje:

- **2Celsius**, Rumunia
- **Carbon Market Watch**, Belgia
- **ClientEarth Poland Prawnicy dla Ziemi**, Polska
- **Ecoclub**, Ukraina
- **FERN**, Belgia
- **Focus Association for Sustainable Development**, Słowenia
- **Green Liberty**, Słowenia
- **Green Line**, Albania
- **Green Movement NGO**, Estonia
- **HEAL Polska**, Polska
- **INSPRO**, Polska
- **Let's do it – Association for clean environment**, Macedonia
- **National Ecological Centre**, Ukraina
- **Polski Klub Ekologiczny** - Okręg Mazowiecki, Polska
- **Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne "Wspólna Ziemia"**, Polska